EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 01 28
COM(2025) 12 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo

1 PAGRINDINIAI FAKTAI

Komisija (Eurostatas) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1921/2006 (toliau – reglamentas)[1] gauna statistinius duomenis apie iškrautus žuvininkystės produktus. Remiantis reglamento 2 straipsniu laikoma, kad žuvininkystės produktai yra iškrauti valstybės narės teritorijoje, jei jie iškrauti jos uostuose ES ir Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) žvejybos laivų arba iškrauti ES žvejybos laivų ne ES teritorijoje ir po to importuoti[2]. Reglamento 10 straipsnyje nustatytas reikalavimas Komisijai kas 3 metus pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje visų pirma įvertinama statistinių duomenų kokybė ir reikalingumas. Ataskaitoje taip pat turi būti išanalizuotas statistinių duomenų apie iškrautus produktus rinkimo ir tvarkymo sistemos ekonominis efektyvumas ir pateikiama geriausios patirties pavyzdžių, kaip mažinti darbo krūvį nacionaliniu lygmeniu ir rengti naudingesnius ir kokybiškesnius statistinius duomenis.

Reglamentas taikomas ES valstybėms narėms ir svarbus visoms EEE šalims. Vis dėlto, kadangi jis susijęs su iškrautais jūrų žuvininkystės produktais, penkioms prieigos prie jūros neturinčioms valstybėms narėms (Čekijai, Liuksemburgui, Vengrijai, Austrijai ir Slovakijai) duomenis teikti neprivaloma.

Eurostatas gauna ne tik statistinius duomenis apie iškrautus produktus, bet ir duomenis, susijusius su laimikiu, laivynu ir akvakultūra. Bendrai žuvininkystės politikai valdyti kiti Komisijos departamentai, daugiausia Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinis direktoratas (Jūrų reikalų ir žuvininkystės GD), renka duomenis ir pagal kitus tris reglamentus: Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1224/2009[3], kuriuo nustatoma kontrolės sistema, kuria užtikrinamas žuvininkystės taisyklių laikymasis; Reglamentą (ES) 2017/1004[4] dėl žuvininkystės duomenų rinkimo, tvarkymo ir naudojimo ir Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2017/218[5] dėl Sąjungos žvejybos laivyno registro.

Komisija kas 3 metus renka nacionalines kokybės ataskaitas[6] – būtent jomis grindžiama ši ataskaita. Nacionalinėse ataskaitose pateikiama išsami informacija apie duomenų kokybę ir jų

---

1 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo ir panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1382/91 (OL L 403, 2006 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1921/oj).

2 Tai reiškia, kad šie statistiniai duomenys nėra palyginami su pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1224/2009 dėl laivo vėliavos valstybės renkamais iškrautų produktų duomenimis.

3 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1224/2009, nustatantis Sąjungos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, iš dalies keičiantis reglamentus (EB) Nr. 847/96, (EB) Nr. 2371/2002, (EB) Nr. 811/2004, (EB) Nr. 768/2005, (EB) Nr. 2115/2005, (EB) Nr. 2166/2005, (EB) Nr. 388/2006, (EB) Nr. 509/2007, (EB) Nr. 676/2007, (EB) Nr. 1098/2007, (EB) Nr. 1300/2008, (EB) Nr. 1342/2008 ir panaikinantis reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1627/94 ir (EB) Nr. 1966/2006 (OL L 343, 2009 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1224/2024-10-11).

4 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1004 dėl Sąjungos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008 (OL L 157, 2017 6 20, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1004/oj).

5 Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/218 dėl Sąjungos žvejybos laivyno registro.

6 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/fish_ld_esms.htm

rinkimo metodus. Nacionalinės kokybės ataskaitos rengiamos pagal Europos statistikos sistemos (ESS) gaires ir renkamos naudojant ESS metaduomenų tvarkytuvę.

Ši ataskaita parengta remiantis: i) duomenis teikiančių valstybių narių Eurostatui pateiktomis 2022 ataskaitinių metų iškrautų produktų duomenų kokybės ataskaitomis; ii) atitikties analize ir iii) Eurostato surinktais sąnaudų duomenimis.

Ankstesnes pagal minėtą reglamentą pateiktų statistinių duomenų apie iškrautus produktus vertinimo ataskaitas Komisija priėmė 2010 m. lapkričio mėn.[7], 2014 m. balandžio mėn.[8], 2016 m. gegužės mėn.[9], 2019 m. vasario mėn.[10] ir 2021 m. gruodžio mėn.[11]

Ši ataskaita apima metinius duomenis apie 2022 m. valstybių narių teritorijoje iškrautų žuvininkystės produktų bendrą kiekį ir vieneto kainas. Eurostato surinkti duomenys yra suskirstyti pagal rūšis, laivo vėliavą, pateikimą ir numatomą paskirtį.

2 PAGRINDINĖS IŠVADOS

2.1 Savalaikiškumas ir punktualumas

Dauguma valstybių narių laikėsi šioje ataskaitoje aptariamo laikotarpio duomenų pateikimo terminų. 2022 ataskaitinių metų iškrautų žuvininkystės produktų statistinių duomenų atitikties vertinimas buvo lyginamas su ankstesnių metų vertinimu. Palyginti su 2019 ataskaitinių metų duomenų rinkimu, punktualumas pagerėjo ir tik viena šalis duomenis pateikė šiek tiek vėluodama.

Pagal įprastą procedūrą duomenų struktūra ir turinys automatiškai iš anksto patikrinami ir šalims pateikiamos ataskaitos, kuriose nurodomos aptiktos klaidos. Šalys prireikus pakartotinai teikė duomenis tol, kol pranešimų apie klaidas nebebūdavo. Tada Eurostatas atliko papildomas patikras

[7] Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (KOM(2010) 675 galutinis).

[8] Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (COM(2014) 240 *final*).

[9] Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (COM(2016) 239 *final*).

[10] Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (COM(2019) 47 *final*).

[11] Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1921/2006 dėl statistinių duomenų apie valstybėse narėse iškrautus žuvininkystės produktus teikimo įgyvendinimo (COM(2021) 789 *final*).

ir, pastebėjęs neatitikimų, prašė duomenis teikiančių šalių juos ištaisyti ir pateikti pataisytus rinkinius. Trečdalio duomenis teikiančių šalių perduotus 2022 ataskaitinių metų duomenis reikėjo šiek tiek aiškinti ir taisyti. Tačiau duomenis teikiančios šalys ir Eurostatas akivaizdžiai įdėjo daug pastangų, kad pagerintų duomenų kokybę.

Laikydamasi įprastos praktikos Komisija (Eurostatas) duomenis paskelbė iš karto po patvirtinimo. Duomenis galima bet kuriuo metu tikslinti, tačiau to prireikia retai.

2.2 Tikslumas ir palyginamumas

Remiantis iš valstybių narių gautomis kokybės ataskaitomis, naudotojai mano, kad duomenų tikslumas yra geras arba labai geras, o patikimumas – stabilus arba pagerėjęs.

2019 m. spalio mėn. Eurostatas paskelbė patikslintą laimikio ir iškrautų produktų statistikai skirto vadovo redakciją[12]. Pagal patikslintą vadovą parengti šalių statistiniai duomenys tapo dar geriau palyginami.

Dėl skirtingų valstybių narių įstojimo į ES datų turimų laiko eilučių aprėptis skiriasi, todėl palyginamumas laikui bėgant taip pat nevienodas. Tačiau šios ataskaitos aptariamo laikotarpio duomenis galima palyginti.

2.3 Reikalingumas

Norint plėtoti, stebėti ir vertinti bendrą žuvininkystės politiką, reikia daug išsamių duomenų ir informacijos. Todėl pagal reglamentą renkami statistiniai duomenys yra būtini informacija ir įrodymais grindžiamai politikai formuoti nacionaliniu ir ES lygmenimis. Duomenys apie gamybos lygius ir tendencijas yra svarbūs norint nagrinėti, kaip, įgyvendinant bendrą žuvininkystės politiką, vystosi žuvininkystės sektorius. Politikos formuotojams ir pramonės subjektams jie suteikia tvirtą pagrindą sektoriaus ateičiai kurti.

2.4 Prieinamumas

Iškrautų žuvininkystės produktų statistika skelbiama Eurostato duomenų bazėje[13] pateikiamose išsamiose šalių lentelėse, taip pat bendroje suvestinėje lentelėje, kurioje pateikiami labiau apibendrinti ES ir nacionaliniai duomenys.

---

12 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/fish_ld_esms_an_3.pdf (tik anglų k.).

13 https://ec.europa.eu/eurostat/data/database

Be to, valstybės narės skelbia duomenis nacionalinėse internetinėse duomenų bazėse arba elektroniniuose leidiniuose. Galimybė susipažinti su šiais duomenimis visada teikiama nemokamai.

Europos baziniai metaduomenys, įskaitant iškrautų produktų statistikos ES lygmens kokybės ataskaitą[14], skelbiami viešoje Eurostato duomenų bazėje. Įvairius duomenis ir straipsnius apie iškrautus žuvininkystės produktus Eurostatas skelbia internetiniame straipsnių rinkinyje „Statistics Explained“[15] ir apžvalginiuose leidiniuose[16].

Eurostato interneto svetainėje taip pat veikia viena bendra prieiga visiems duomenims, metodikai ir leidiniams[17].

2.5 Duomenų konfidencialumas

Tuo metu, kai 2006 m. buvo priimtas reglamentas, šalys teikė tik nekonfidencialius duomenis apie iškrautus produktus. Tačiau nuo 2012 m. kelios šalys pradėjo siųsti konfidencialius duomenis, kad apsaugotų atskirų bendrovių informaciją. Tai atitinka Reglamento (EB) Nr. 223/2009[18] nuostatas dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo. Šalių pateiktų konfidencialių duomenų dalis vis dar gana maža, tačiau ji po truputį auga ir 2019–2022 m. padidėjo nuo 2 iki 4 proc. visų duomenų apie iškrautus produktus.

Kai šalys pradėjo teikti konfidencialius duomenis, buvo susitarta, kad Eurostatas, apskaičiuodamas ES suvestinius rodiklius, taikys griežtą taisyklę. Pagal ją numatyta, kad suvestinis rodiklis yra konfidencialus, jei jame nurodyta viena vertė yra konfidenciali. Eurostatas pripažįsta, kad tokiu būdu apsaugomas konfidencialumas, tačiau dėl jo taip pat pernelyg apribojamas duomenų skelbimas. Todėl Eurostatas bendradarbiauja su šalimis, kad rastų būdų, kaip skelbti daugiau nacionalinio ir ES lygmens suvestinių rodiklių, kartu toliau užtikrinant duomenų konfidencialumą.

---

14 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/fish_ld_esms.htm

15 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Fisheries_-_catches_and_landings

16 Naujausias leidinys – „Key figures on the European food chain – 2023 edition“, ISBN 978-92-68-07811-2. https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15216629/18054337/KS-FK-23-001-EN-N.pdf/048e130f-79fa-e870-6c46-d80c9408620b?version=7.0&t=1707290893751 (tik anglų k.).

17 https://ec.europa.eu/eurostat/web/fisheries/overview

18 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

3 NAŠTA IR EKONOMINIS VEIKSMINGUMAS

Eurostatas įvertino pagal reglamentą renkamų duomenų apie iškrautus produktus ekonominį efektyvumą, naudodamas 2022 m. kokybės ataskaitas kartu su sąnaudų analize, pagrįsta tyrimu, kuriame dalyvavo nacionalinės statistikos institucijos. Sąnaudų analizė pagrįsta 2023 m. sąnaudomis, patirtomis renkant 2022 ataskaitinių metų iškrautų produktų duomenis. Rengiant sąnaudų analizę atsakymus pateikė 19 šalių. Bendros tiesioginės ir netiesioginės visų duomenis pateikusių šalių sąnaudos siekė maždaug 3,0 mln. EUR per metus. Jų lygis išliko toks pat kaip ir dėl 2019 ataskaitinių metų.

Iš 23 ES valstybių narių ir EEE šalių pateiktų 2022 m. kokybės ataskaitų matyti, kad didžioji dauguma šalių duomenis renka naudodamos administracinių duomenų šaltinius. Iš viso 11 šalių naudoja tik juos, 4 taip pat rengia surašymus, 3 – surašymus ir atrankinius tyrimus, 2 – atrankinius tyrimus, 1 taip pat konsultuojasi su ekspertais ir 1 taip pat naudoja kitus šaltinius. Tik viena šalis naudoja surašymą kaip vienintelį duomenų rinkimo metodą. Kelios šalys pranešė apie didesnį veiksmingumą, daugiausia susijusį su tolesniu automatizavimu (6 šalys), mokymu (3 šalys), platesniu administracinių duomenų naudojimu (3 šalys) ir internetinių tyrimų naudojimu (1 šalis).

4 IŠVADOS IR TOLESNI VEIKSMAI. EUROPOS ŽUVININKYSTĖS STATISTIKOS RACIONALIZAVIMAS IR SUPAPRASTINIMAS

Eurostatas siekia nuolat gerinti Europos statistinių duomenų kokybę ir prieinamumą, kartu mažindamas duomenų teikimo naštą.

Todėl 2018 m. Eurostatas pradėjo įgyvendinti projektą „Žuvininkystės statistinių duomenų racionalizavimas ir supaprastinimas“. Įgyvendinant šį projektą: i) įvertinama esama akvakultūros, laimikio ir iškrautų produktų statistika ir ii) įvertinamas būsimų politikos krypčių ir teisės aktų poveikis. Šis vertinimas, kuris taip pat apėmė reglamento veikimą, baigtas 2019 m.[19] 2020 m. pradžioje pradėtas ir 2021 m. lapkričio mėn. baigtas EŽS poveikio vertinimas.

Iškrautų produktų statistika yra patikima punktualumo, išsamumo ir nuoseklumo požiūriu. Šalys teikia patikimą informaciją apie ES iškrautų žuvininkystės produktų kiekį ir vertę, taip pat išsamius rūšių lygmens duomenis, kurie gali būti naudojami analizuojant ES žuvų rinką.

Dėl Eurostato techninių gairių ir tvirtinimo procedūrų gaunamas nuoseklesnis ir palyginamesnis duomenų rinkinys.

Šiais statistiniais duomenimis galima naudotis viešai ir nemokamai. Prie parengtų statistinių duomenų pridedami metaduomenys apima nacionalinio ir ES lygmens kokybės ataskaitas.

[19] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019SC0425

Tik kelios duomenis teikiančios šalys susiduria su konfidencialumo problemomis dėl iškrautų produktų kiekio arba kainos. Reikia rasti perspektyvų metodą, kad konfidencialumo sumetimai kuo mažiau veiktų ES suvestinius rodiklius.

Kaip minėta, yra galimybių didinti Europos žuvininkystės ir akvakultūros statistikos aktualumą, paprastinti galiojančią sistemą ir moderniau rinkti duomenis pvz., ES lygmeniu veiksmingiau naudojantis administracinių duomenų šaltiniais.